

Fossiilittoman liikenteen työryhmä

1. Kokous 29.11.2019

Työryhmän tehtävät ja tavoitteet

- Työryhmän tehtävänä on laatia tiekartta fossiilittomaan liikenteeseen.
- Tiekartassa on esitettävä yhteiskunnallisen päätöksenteon pohjaksi keinot, joilla kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt puolitetaan vuoteen 2030 mennessä ja liikenne muutetaan nollapäästöiseksi viimeistään vuoteen 2045 mennessä.
- Tiekartassa on tunnistettava sekä keskeiset **toimenpiteet** että niiden **kustannukset ja muut vaikutusarviot**.
- Työryhmän tulee arvioida muun muassa
 - ruuhkamaksujen käyttöönottoa ja liikenteen päästökaupan kehittämistä
 - kestävästi tuotettujen biopolttoaineiden riittävyttä liikenteessä sekä niiden suuntaamista erityisesti raskaaseen kalustoon ja lentoliikenteeseen
- Tiekarttatyön yhteydessä on kehitettävä myös liikenteen **päästömittaristoja** verotuksen ja muiden toimenpiteiden pohjaksi.
- Tiekartan tulee sisältää päästövähennystavoitteet ja –toimet myös Suomessa toimivan **kansainvälisen liikenteen** osalta.

Käsitteistä

- Hiiletön tai hiilivapaa liikenne = liikenne, joka ei lisää kierrossa olevan hiilen määrää. Pakoputkenpäästä voi siis tulla hiilidioksidia x g/km, mutta jos polttoaine on tehty uusiutuvista raaka-aineista, kierrossa olevan hiilen määrä ei lisääny.
- Fossiiliton liikenne = liikenne, jossa ei käytetä fossiilisia polttoaineita. Käytännössä kuten hiiletön liikenne.
- Hiilineutraali (liikenne) = ilmakehään ei vapaudu enempää hiilidioksidia / muita khk-päästöjä kuin mitä metsät ja muut ekosysteemit kykenevät itseensä sitomaan. Termi liittyy vahvasti EU:n ilmastopolitiikkaan, jossa valtiot vastaavat alueensa hiilinieluista ja ei-päästökauppasektorin (eli taakanjakosektorin) päästöistä. Joidenkin tulkintojen mukaan vain valtio voi olla hiilineutraali, ei mikään yksittäinen sektori.

Yhteydet muihin käynnissä oleviin töihin ja tiekartan käsittely valtioneuvostossa

- Toimialojen vähähiilitiekartat
 - Tiekarttoja on valmisteilla kaikilla suurimmilla toimialoilla, mm. kemia, metsä, energiateollisuus jne. jne. / valmistuvat kesään 2020 mennessä
 - Fossiilittoman liikenteen tiekarttaan on mahdollista koota liikenteen eri toimialojen mahdolliset päästövähennyssitoumukset.
- Liikenteen verotuksen uudistamista selvittävä valtiovarainministeriön työryhmä
 - Toimikausi 1.9.2019-1.3.2021
 - Väliraportti liikenteen työsuhde-etujen verotuksen uudistamisesta valmistuu keväällä 2020
- Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, Liikennealan kestävän kasvun ohjelma, Logistiikan digitalisaatiostrategia
- Fossiilittoman liikenteen työryhmän työn pohjalta valmistellaan tiekartta, joka käsitellään valtioneuvoston istunnossa syksyllä 2020.

HO-kirjaukset tiekarttatyöhön liittyen

- Kestävän talouden Suomi
 - Kestävän kehityksen verouudistus (sis. Liikenteen verouudistus)
- Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi
 - Suomi on hiilineutraali vuonna 2035
 - Suomi pyrkii maailman ensimmäiseksi fossiilivapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi
 - Pienennetään asumisen ja rakentamisen hiilijalanjälkeä
 - Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä
- Elinvoimainen Suomi
 - Toimiva liikenteen infrastruktuuri
 - Vähäpäästöinen liikenne: Luodaan tiekartta fossiilittomaan liikenteeseen hiilineutraaliustavoitteen mukaisesti, kehitetään mittaristoja ja tehdään käyttövoimauudistus.

Työn organisointi ja työskentelytapa

- Varsinainen työryhmä
 - Varsinaisen työryhmän kokouksia on 4 (-6). Ensimmäinen kokous on 29.11.2019 ja toinen kokous on 17.12. Seuraavat kokoukset ovat vasta keväämmällä, alatyöryhmien työn valmistuessa.
- Alatyöryhmät:
 1. Maaliikenne / henkilöautot, kävely ja pyöräily
 2. Maaliikenne / ammattiliikenne (raskas liikenne, raideliikenne, taksit, muu ammattiliikenne)
 3. Meriliikenne ja sisävesiliikenne
 4. Lentoliikenne
 - Alatyöryhmien kokouksia on 6-8 kappaletta/alatyöryhmä. Kokoukset ajoittuvat tammi-huhtikuuhun 2020. Näissä kokouksissa käydään läpi keinot päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi, päätetään päästömittareista, tehdään vaikutusarviot ja ehdotukset varsinaisen työryhmän esitykseksi fossiilittoman liikenteen tiekartaksi.

Jokaisesta toimenpiteestä arvioidaan vaikutuksia

LAINSÄÄDÄNTÖ

W

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso

Suomen kansainvälinen saavutettavuus

Alueiden välinen saavutettavuus

Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus

Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähöydyt

Matkojen palvelutaso ja käyttäjähöydyt

Taloudellinen kestävyys

Yhteiskunta-taloudellinen tehokkuus

Julkis-taloudelliset vaikutukset

Taloudellisen kasvun edellytykset

Ekologinen kestävyys

Liikenne-järjestelmän ilmastovaikutukset

Ilmaston-muutokseen sopeutuminen

Liikenteen päästöille, melulle ja tärinälle altistuminen

Yhdyskunta-rakenteen kestävyys

Luonnon moni-muotoisuus

Luonnonvarojen käyttö, materiaali-tehokkuus

Riskit vesille ja maaperälle

Sosiaalinen kestävyys

Liikkumisen mahdollisuudet

Aluerakenne ja alueiden kehitys-edellytykset

Elinolot, rakennettu ympäristö ja maisema

Liikennejärjestelmän turvallisuus

Tieliikenteen turvallisuus

Liikkumis-ympäristöjen turvallisuus

Rautatieliikenteen, merenkulun ja ilmailun turvallisuus

Liikenteen tietoturvallisuus

Sidosryhmätilaisuudet

- Työn kuluessa järjestetään vähintään kaksi laajaa sidosryhmätilaisuutta
 - 1. sidosryhmätilaisuus: hankkeen esittely ja työn peruslähtökohdat (liikenteen ennakoitu päästökehitys sekä sektoria koskevat tavoitteet ja velvoitteet); eri tahojen evästyksen työryhmälle
 - 2. sidosryhmätilaisuus: työryhmän työn tulokset
- Lisäksi järjestetään kaksi-kolme suppeampaa sidosryhmätilaisuutta. Nämä räätälöidään tarpeellisiksi katsotuille kohderyhmille, esim. kuljetuspalvelujen tilaajat, polttoaineiden jakelijat / tuottajat, nuoriso tms.

Aikataulut

